



Handläggare: Elsie Edlund
Telefon: 08-508 25 604

Till
Socialtjänstnämnden

Familjevårdsrapport 2007

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner rapporten och överlämnar den för kännedom till stadsdelsnämnderna.

Dag Helin

Tina Heinsoo

Sammanfattning

Ärendet innehåller en redovisning av 2007 års statistik över familjevården för barn och ungdom vid stadens 14 stadsdelsförvaltningar. Antalet placerade barn har ökat något och ett par stadsdelsförvaltningar har redovisat en stor ökning av nyplaceringar. Förvaltningen planerar att inom ramen för Barnuppdraget (BUSS) genomföra särskilda studier inom familjevårdsområdet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben inom avdelningen för stadsövergripande frågor. Rapporten bygger på stadsdelsförvaltningarnas individbaserade redovisning.

Bakgrund

Uppföljning av stadens familjevård för barn och unga sker årligen och finns dokumenterad sedan 1970-talet. Den redovisas på stadsdelsnämnds nivå och totalt för staden.

Statistik över familjevården för barn och unga 2007

Tabell 1. (Siffror inom parentes anger uppgift från 2006) Redovisning per stadsdelsförvaltning samt totalt för staden.

- a) Antal barn placerade i familjehem vid årets slut.
- b) Antal under året nyplacerade barn
- c) Antal omplacerade från ett familjehem till ett annat
- d) Enskild kontakt med barnet minst 2 gånger under året
- e) Överflyttning av vårdnad till familjehem

Stadsdelsförvaltning	a) Antal barn	b) Nyplacerade	c) Omplacerade	d) Kontakt med barnet (%)	e) Vårdnadsöverflyttning
Rinkeby-Kista	129 (134)	34 (20)	7 (6)	99 (100)	4 (0)
Spånga-Tensta	74 (66)	19 (17)	3 (3)	99 (97)	2 (3)
Hässelby-Vällingby	78 (84)	14 (13)	3 (2)	90 (89)	2 (0)
Bromma	32 (32)	6 (9)	1 (0)	97 (86)	2 (0)
Kungsholmen	16 (14)	4 (3)	2 (0)	100 (100)	0 (0)
Norrmalm	18 (18)	2 (3)	1 (1)	100 (95)	0 (0)
Östermalm	27 (30)	2 (5)	1 (0)	97 (95)	1 (0)
Södermalm	65 (48)	24 (8)	3 (1)	96 (97)	0 (3)
Enskede-Årsta-Vantör	96 (101)	18 (26)	6 (4)	96 (96)	0 (3)
Skarpnäck	55 (53)	12 (12)	2 (0)	97 (100)	2 (1)
Farsta	49 (67)	10 (8)	2 (4)	84 (97)	0 (0)
Älvsjö	24 (23)	4 (10)	1 (2)	86 (95)	1 (0)
Hägersten-Liljeholmen	43 (42)	12 (9)	4 (2)	90 (90)	2 (1)
Skärholmen	86 (72)	17 (26)	1 (2)	84 (94)	4 (9)
Totalt för staden	792 (784)	178 (169)	37 (27)	94 (96)	20 (20)

Barn i familjehem 2007

Det totala antalet barn i familjehem har ökat något sedan föregående år, från 784 till 792. De största ökningarna redovisas från stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista, Farsta och Skärholmen.

403 av barnen är flickor, 389 pojkar. 284 av dem är mellan 0 och 12 år gamla, 508 mellan 13 och 20 år. 57 tillhör gruppen ensamkommande flyktingbarn (källa: enheten för statsbidrag).

52 % av barnen har varit placerade i familjehem i mer än tre år, 37 % i mer än fem år.

37 % är placerade hos släktingar eller i andra familjer i barnets nätverk.

Vården genomfördes med stöd av socialtjänstlagen (SoL) i 72 % av placeringarna, i 27 % med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och i 1 % med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Nyplacerade barn 2007 - kön, ålder, invandrarbakgrund, lagrum och familjehemstyp
178 barn placerades i familjehem under 2007, 88 flickor och 90 pojkar. Det innebär en ökning jämfört med närmast föregående år. Stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Södermalm redovisar en kraftig ökning. Sett i ett längre tidsperspektiv kan noteras att år 1978 nyplacerades 466 barn och år 1988 170 barn, därefter har en sjunkande tendens redovisats fram till 2006, då nyplaceringarna ökade.

32 % av de nyplacerade är mellan 0 och 12 år gamla, 68 % mellan 13 och 20 år. Detta innebär en förskjutning av åldersfördelningen. Motsvarande andelar var för 2006 var 47 respektive 52 %. Under året placerades tre spädbarn (0-1 år) i familjehem.

101 av de nyplacerade barnen har invandrarbakgrund (57 %). I familjevårdsstatistiken har under många år den vida definitionen ”en eller båda föräldrarna är födda utomlands” använts. Det innebär att barnen ofta är födda i Sverige och familjerna väl förankrade i landet.

Placeringarna gjordes i 86 % av fallen med stöd av SoL och i 14 % med stöd av LVU. Andelen LVU-fall har minskat sedan föregående år då andelen var 31%.

Nyplaceringarna skedde i släktinghem eller annat nätverkshem till 62 %, för övriga barn rekryterades nya familjer utan tidigare anknytning till barnet, 67 nyrekryterade familjehem har fått uppdrag under året.

Omplaceringar

Under året omplacerades 37 barn från ett familjehem till ett annat. Antalet omplaceringar har varierat under åren men för 2007 noteras det största antalet på många år trots att det totala antalet familjehemsplacerade barn, sett utifrån ett längre tidsperspektiv, minskar. Drygt hälften av de omplacerade är i åldern 13-20

år. Omplaceringarna har både rört barn som varit placerade kort tid i familjehemmet och barn som varit i samma familjehem under flera år. Barnutredningen kommer titta närmare på frågan.

Socialtjänstens uppföljningskontakter med barnet

All vård utom hemmet ska enligt SoL och LVU övervägas eller omprövas av stadsdelsnämnd minst en gång var sjätte månad. I socialtjänstförordningen (SoF) återfinns regler för socialtjänstens uppföljning. I stadens riktlinjer för familjevård stadgas att varje placerat barn ska besökas i familjehemmet minst två gånger årligen, dessutom finns krav på att ansvarig handläggare ska samtala med barnen enskilt. Under en följd av år har enligt stadsdelsförvaltningarnas redovisning besök inte skett två gånger hos alla placerade barn. I 94 % av placeringsärendena har minst två besök gjorts. Motsvarande andel var år 2006 96 %. Socialtjänstförvaltningen har vid flertal tillfällen uppmärksammat stadsdelsförvaltningarna på bristerna i uppföljningen. Länsstyrelserna har i sitt riksomfattande barnuppdrag redovisat att drygt 80 % av barnen i familjehem besökts minst 2 gånger om året. I den jämförelsen är andelen i Stockholm hög men ändå oacceptabel sett ur de enskilda barnens perspektiv. Bortsett från nämnda brister synes dock uppföljningen skötas väl – t.ex. har 110 barn besökts vid sex tillfällen eller fler under året. Genomsnittligt antal årliga besök hos barnen är för Stockholm tre.

Vårdnadsöverflyttning till familjehem

Överflyttning av vårdnaden till familjehem är den möjlighet som finns för att i viss mån trygga barnens familjerättsliga trygghet. Denna åtgärd förutsätter dels att socialtjänsten bedömer att en vårdnadsöverflyttning är till gagn för barnet, dels att familjehemsföräldrarna önskar en överflyttning. Många familjehem samtycker inte till att ta över vårdnaden med hänvisning till att de vill ha fortsatt stöd i sitt uppdrag från placerande nämnd då barnet har omfattande vårdbehov eller till att de inte vill ta ansvar för vårdnads- eller umgängeskonflikter med barnets föräldrar. I samband med de överväganden som görs en gång var sjätte månad ska även möjligheten till vårdnadsöverflyttning övervägas när barnet varit placerat i samma familjehem i tre år. De ställningstaganden som socialtjänst respektive familjehem gör i frågan ska dokumenteras i rapport till nämnden.

Under år 2007 överflyttades vårdnaden för 20 barn och avtal om fortsatt ekonomisk ersättning finns nu för totalt 66 barn från Stockholm.

Barn som lämnat familjevården – skäl för upphörande av vården

Vården i familjehem avslutade under året för 159 barn. 87 av dessa hade vårdats i familjehem i mer än tre år. Flera orsaker finns till att vården upphör – den vanligaste är att den unge blivit vuxen och inte längre har behov av vård i familjehem. Den orsaken anges för 68 barn. Vidare har vården avslutats för 41

barn med hänvisning till att barnet inte längre har behov av den vård som angivits i vårdplanen och återförening med föräldrar har därmed kunnat genomföras. Ett barn har adopterats och för 20 barn har vårdnaden överflyttats till familjehemmet med konsekvens att vården upphör. Andra orsaker som anges är att barn och unga omplaceras till institutionsvård, sannolikt av det skälet att vårdbehovets karaktär kräver mer professionella resurser än vad ett familjehem normalt kan erbjuda.

Förvaltningens synpunkter

Inom ramen för Barnuppdraget (BUSS) planeras två fördjupningsstudier av familjevården. Den ena rör uppföljningen av vården och omfattar en genomgång av orsakerna till att barn inte besökts av företrädare för stadsdelsnämnd minst två gånger under året. Studien kommer att bestå av genomgång av dokumentation av enskilda ärenden samt intervjuer med ansvariga tjänstemän vid berörda förvaltningar.

Den andra studien kommer att fokusera på barn som av olika skäl lämnat familjevården. En undersökning av ett urval ärenden ska bidra till kunskapsutvecklingen om barn i familjevård, framför allt om deras hälsotillstånd och utbildningsnivå - två faktorer som forskningen särskilt beskrivit som svagheter hos placerade barn och som behöver uppmärksammas i socialtjänstens kunskapsutveckling.
